

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет

Міжнародна науково-методична Інтернет-конференція
«Проблеми вищої математичної освіти: виклики сучасності (2018)»

17-18 травня 2018 року

Збірник матеріалів

Електронне мережне наукове видання

Вінниця
ВНТУ
2018

УДК 001
М58

Видається за рішенням Вченої ради Вінницького національного технічного університету Міністерства освіти і науки України

Головний редактор: В. В. Грабко
Відповідальний за випуск: С. В. Павлов
Робоча група з підготовки конференції:
Голова – Павлов С. В. – проректор з наукової роботи;
Співголова – Михалевич В. М. – д. т. н., проф., завідувач кафедри вищої математики;
Заступник голови – Петрук В. А. – д. пед. н., проф. каф. вищої математики;
Члени групи:
Савчук Т. О. – проф. каф. КН, начальник навчального відділу ВНТУ;
Прадівлянний М. Г. – директор центру міжнародних зв'язків;
Боцула М. П. – начальник ЦДО, доц. каф. КЕЕМІГ;
Розводюк М. П. – директор загально університетського центру нових навчально-наукових комп'ютерних технологій;
Азаров О. Д. – д. т. н., проф., декан ФІТКІ;
Власюк А. І. – директор ІРВЦ ВНТУ;
Хом'юк І. В. – д. пед. н., проф. каф. вищої математики;
Кирилашук С. А. – к. пед. н., доц. каф. вищої математики;
Бондаренко З. В. – к. пед. н., доц. каф. вищої математики;
Прозор О. П. – к. пед. н., доц. каф. вищої математики.

Матеріали міжнародної науково-методичної Інтернет-конференції
М58 «Проблеми математичної освіти: виклики сучасності (2018)» [Електронне мережне наукове видання] : збірник матеріалів. – Вінниця: ВНТУ, 2018. – 14,1 Мб.

ISBN 978-966-641-733-9

Збірник містить тексти доповідей Міжнародна науково-методичної Інтернет-конференція «Проблеми вищої математичної освіти: виклики сучасності (2018)».

Конференція проводилась 17-18 травня 2018 року на базі Вінницького національного технічного університету з метою вивчення досвіду, проблем та перспектив найбільш ефективного та економного навчання математики при сучасних до неї вимогах; використання нових технологій навчання, обговорення питань науково-методичного супроводу викладання математичних дисциплін; розробки і застосування інформаційно-комунікаційних та інноваційних педагогічних технологій.

УДК 001

ISBN 978-966-641-733-9

© Вінницький національний технічний університет, укладання, оформлення, 2018

Зміст

Методологічні аспекти розбудови сучасної математичної освіти

<i>Ірина Володимирівна Хом'юк</i> ВИКОРИСТАННЯ ОПОРНИХ КОНСПЕКТІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЗАСВОЄННЯ ЗНАТЬ З ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ.....	1
<i>Катерина Власенко</i> ПРО ПІДГОТОВКУ ДО ВИКЛАДАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ КАФЕДРОЮ ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ ДДМА.....	4
<i>Валерій Іванович Кравченко</i> МОДЕЛЬ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОНИТОРИНГУ СИСТЕМИ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ ВИПУСКАЮЧОЇ КАФЕДРИ КІТ.....	7
<i>Катерина Власенко, Ольга Ровенська, Віктор Паламарчук</i> ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОБЛАСНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ З МАТЕМАТИКИ, ПРИСВЯЧЕНОЇ 100-РІЧНОМУ ЮВІЛЕЮ НАН УКРАЇНИ.....	9
<i>Ольга Ровенська</i> РОЗРОБКА НАВЧАЛЬНОГО ПОСІБНИКА «ВИБРАНІ ПИТАННЯ КУРСУ «ДИФЕРЕНЦІАЛЬНІ РІВНЯННЯ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ».....	17
<i>Олена Олександрівна Чумак</i> ПРО ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ МАЙБУТНІХ АРХІТЕКТОРІВ ДО НАВЧАННЯ ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ.....	22
<i>Олена Михайлівна Дзедожджула</i> РОЛЬ МАТЕМАТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ФОРМУВАННІ ГРАФІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ІНЖЕНЕРА.....	24
<i>Майя Борисівна Ковальчук</i> АЛГОРИТМІЧНІ ВМІННЯ ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	26
<i>Олена Василівна Чугунова</i> НАВЧАЛЬНО-МАТЕМАТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСАДНИЧИЙ ЧИННИК РОЗВИТКУ МАТЕМАТИЧНИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТАРШОКЛАСНИКІВ.....	29
<i>Людмила Іванівна Новицька</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ АГРАРНИХ ВНЗ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ.....	31
<i>Світлана Діхтенко, Сергій Колесников</i> ПРО МІЖПРЕДМЕТНІ ЗВ'ЯЗКИ У ВИКЛАДАННІ МАТЕМАТИКИ І ФІЗИКИ НА ДОДАТКОВИХ ЗАНЯТТЯХ.....	34
<i>Ірина Петрівна Шаталюк</i> ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНО ОРІЄНТОВАНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ.....	36
<i>Анатолій Григорович Дем'яненко</i> СУЧАСНА ІНЖЕНЕРНА ТА МАТЕМАТИЧНА ОСВІТА В УКРАЇНІ: ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ, РЕАЛІЇ, ТЕНДЕНЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ.....	39
<i>Олександр Федорович Шевчук</i> ОЦІНКА ЗВ'ЯЗКУ МІЖ КОНКУРСНИМ БАЛОМ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ УСПІШНОСТІ З ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ У СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНОГО НАПРЯМКУ.....	44
<i>Людмила Іванівна Новицька</i> ПРИКЛАДНІ ЗАДАЧІ В КУРСІ ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ.....	46
<i>Liliia Stepanivna Ozyranska, Kовтонюк Маряна Михайлівна</i> АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ЗА ДОПОМОГОЮ МАТЕМАТИЧНОЇ ЕВРИСТИКИ.....	49
<i>Ірина Володимирівна Хом'юк, Максим Романович Обертюх</i> ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ.....	55
<i>Ольга Мусіївна Кравчук</i> ДЕЯКІ АСПЕКТИ САМООСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО НАВЧАННЯ УЧНІВ.....	58
<i>Анатолій Йосипович Островський</i> МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ГРАФІЧНО-ОРІЄНТОВАНОГО КОМП'ЮТЕРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИ НАВЧАННІ МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН.....	64
<i>Валентина Анатоліївна Войтовик</i> АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ РОЗВИТКУ МАТЕМАТИЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ.....	67
<i>Юлія Олександрівна Баруліна</i> АНАЛІЗ ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТІВ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «МАТЕМАТИКА» УЧНЯМИ СТАРШОЇ ШКОЛИ.....	69
<i>Валентина Моторина</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСТУПНОСТІ У ВИВЧЕННІ МАТЕМАТИЧНОГО АНАЛІЗУ У ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	72
Теоретико-методологічні та психологічні аспекти створення і впровадження інформаційно-комунікаційних та інноваційних технологій навчання	
<i>Сергій Леонідович Загребельний, Олександр Анатолійович Костіков</i> ВИКОРИСТАННЯ НАВЧАЛЬНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ТЕСТУЮЧОЇ СИСТЕМИ «АЙРЕН» ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ У ТЕХНІЧНОМУ ВУЗІ.....	75
<i>Ірина Вікторівна Сітак</i> ВИКОРИСТАННЯ САЙТУ ДЛЯ НАВЧАННЯ ДИФЕРЕНЦІАЛЬНИХ РІВНЯНЬ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ З КОМП'ЮТЕРНИХ НАУК.....	77
<i>Ігор Володимирович Степура</i> ОБ'ЄКТНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД: ІСТОРІЯ, МІЖПРЕДМЕТНІ ЗВ'ЯЗКИ, АНАЛОГІЇ ТА ЙОГО МІСЦЕ В СУЧАСНИХ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ МОДЕЛЯХ.....	79
<i>Галина Миколаївна Ковтонюк</i> ПРО ВИКОРИСТАННЯ ПЕРСОНАЛЬНОГО САЙТУ ВИКЛАДАЧА У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	99
<i>Галина Григорівна Кашиканова</i> ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН.....	101
<i>Оксана Віталіївна Ключко</i> КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА ЗАСОБАМИ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ З УРАХУВАННЯМ МОЖЛИВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ.....	106
<i>Анастасія Григорівна Смирненська, Стервоєдов Микола Григорович</i> РОЗРОБКА ЕЛЕМЕНТІВ ІНФОРМАЦІЙНО-УПРАВЛЯЮЧОЇ СИСТЕМИ «ЦИФРОВА КАФЕДРА».....	110
<i>Юрій Валерійович Гришук, Оксана Вікторівна Гришук</i> НАПРЯМКИ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ.....	116
<i>Галина Володимирівна Ткачук</i> МОТИВАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ ЯК ІННОВАЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	119

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ АГРАРНИХ ВНЗ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ

Вінницький національний аграрний університет

Анотація

У роботі розглядається методика організації самостійної роботи студентів аграрних ВНЗ при вивченні вищої математики.

Ключові слова: аграрний вищий навчальний заклад, вища математика, самостійна робота.

Abstract

The paper considers the methodology of organizing independent work of students of agrarian universities in the study of higher mathematics.

Key words: agrarian higher educational establishment, higher mathematics, independent work.

Вступ

На сучасному етапі розвитку вищої освіти в Україні відбувається перехід від інформаційного типу навчання до особистісно орієнтованого, де самостійна робота студентів (СРС) є основною формою здійснення навчального процесу.

Дослідники [1, 2] відзначають, що однією з особливостей організації навчального процесу у вищих навчальних закладах є збільшення обсягу часу, що планується на самостійне вивчення навчальних дисциплін. Тому природно постає питання, як оптимізувати СРС, запобігти невиправданним перевантаженням, уникнути одноманітності видів завдань, що виконують майбутні фахівці в процесі професійної підготовки.

Питання організації самостійної роботи з математики у ВНЗ постійно знаходяться у полі зору науковців та методистів. Незважаючи на наявність значної кількості наукових праць з проблем СРС, питання створення цілісної концепції СРС з математики у аграрних ВНЗ дослідниками не розглядалася. На нашу думку, створення такої концепції забезпечить системність у підходах до її організації, визначить спосіб розуміння та тлумачення предмету СРС.

Мета дослідження – запропонувати методику організації самостійної роботи студентів з вищої математики в аграрному ВНЗ.

Результати дослідження

СРС – це форма здійснення навчального процесу у ВНЗ, що реалізується у вигляді фронтальної, групової або індивідуальної навчальної діяльності, в основу якої покладено взаємодію викладача і студента, що носить партнерський характер і набуває різних форм залежно від мети самостійної роботи. Мета СРС з вищої математики має реалізувати цілі вивчення вказаної дисципліни в аграрному ВНЗ, яка полягає в тому, щоб студенти засвоїли основи математичного апарату, необхідного для розв'язування професійно-орієнтованих задач; виробили навички математичного дослідження прикладних задач; сформували уміння самостійно вивчати навчальну літературу; здобули необхідну математичну підготовку для вивчення інших дисциплін.

Організація самостійної роботи майбутніх фахівців з вищої математики має бути підпорядкована певним вимогам: розвиток мотиваційної установки, систематичність і безперервність, послідовність у роботі, використання відповідних методів і прийомів роботи, керівництво та консультування з боку викладачів. Під час проектування СРС викладачам слід пам'ятати, що вони працюють з майбутніми аграріями, які вивчають математику лише на першому курсі. Враховуючи особливості студентів-першокурсників (слабка математична підготовка студентів, неадаптованість до навчання у ВНЗ), їх

вікові та індивідуальні особливості, психологічну готовність до самостійної роботи, необхідно опосередковано впливати на процес формування професійної зацікавленості, демонструючи застосування вищої математики у розв'язуванні прикладних та професійних задач.

Зміст СРС з вищої математики в аграрному ВНЗ передбачає реалізацію основної мети – засвоєння навчальної дисципліни, формування навичок майбутньої самостійної професійної діяльності, вміння компетентно приймати відповідальні рішення, самостійно знаходити вихід з проблемних ситуацій тощо. СРС має двосторонній характер: з одного боку – це діяльність студентів на всіх видах навчальних занять (лекції, практичні) і в позааудиторний час; з іншого боку – це окрема форма здійснення навчального процесу, яка передбачає обов'язкову наявність сукупності навчальних завдань, що визначаються на основі навчальної програми з вищої математики і які повинен виконати студент самостійно. Перший передбачає виділення компонентів самостійної роботи на лекціях, практичних заняттях, другий – виділення спеціальних завдань для самостійного виконання студентами за кожною темою (самостійне опрацювання окремих тем теоретичного матеріалу за підручником, навчальним посібником, розробка опорного конспекту з теми, виконання розрахунково-графічних робіт з розв'язування типових математичних задач тощо).

Під час організації та проведення СРС слід розрізняти методи викладання – сукупність прийомів передавання знань студентам та методи учіння – сукупність прийомів здобуття і засвоєння знань. Також методи безпосередньо пов'язані з активізацією навчання студентів. Залежно від рівня активізації методи навчання розділяють на три групи: пасивні, активні та інтерактивні. До пасивних методів належать ті, за яких студенти лише слухають і спостерігають (лекція-монолог, пояснення, демонстрація, відтворювальне опитування студентів). Активні методи навчання стимулюють пізнавальну активність і самостійність студентів (проблемні й творчі завдання, діалог учасників навчального процесу). Інтерактивні методи – це методи взаємодії, організація діяльності, яка має конкретну, передбачувану мету створити комфортні умови навчання, за яких кожен студент відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність [3]. Ефективність СРС залежить від оптимального добору методів навчання, зокрема активних та інтерактивних.

Якщо метод СРС – це сукупність прийомів, які необхідно використати викладачу чи студенту для досягнення мети, то форма СРС – це спосіб організації суб'єктів учіння для досягнення цієї мети. Доцільно розрізняти форми організації СРС з вищої математики (аудиторна і позааудиторна) та форми самостійної навчальної діяльності (фронтальна, групова, індивідуальна).

Високу ефективність СРС спроможне забезпечити раціональне використання засобів навчання, а також інформаційно-комунікаційних технологій. Засоби навчання – матеріальні чи ідеальні об'єкти, що використовуються викладачем чи студентом для засвоєння знань. Засоби матеріальні – підручники, посібники, інтерактивні комплекси, дидактичні матеріали, засоби наочності тощо. Засоби ідеальні – усне і письмове мовлення, математичний апарат, навчальні комп'ютерні програми, організаційна й координувальна діяльність викладача тощо [3, с. 49].

Основою СРС з вищої математики є ефективне її організаційно-методичне забезпечення, яке визначає організаційні умови, інформаційне забезпечення, методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, банк контрольно-діагностичних засобів. Діяльність викладача має стимулювати студента і допомогти йому визначити власну траєкторію навчання. Система керівництва СРС включає оперативне консультування, оцінку проміжних і кінцевих результатів, внесення корективів у проектування та організацію СРС.

Для ефективної організації СРС нами підготовлені відповідні методичні рекомендації з курсу вищої математики, де до кожної теми чітко визначена мета і завдання їх вивчення, основні поняття, що мають бути засвоєні студентами та вміння, якими студенти повинні оволодіти, запропоновані типові математичні завдання з розв'язками і завдання для самостійного розв'язування, для контролю знань, умінь пропонуються тестові завдання. Діагностику й оцінювання СРС слід здійснювати на основі комплексного підходу, який полягає у виконанні студентами різних видів завдань. Обов'язковим компонентом перевірки засвоєних студентами знань і умінь має стати поточне й підсумкове тестування та оцінювання навчальних досягнень студентів.

Висновки

Таким чином, СРС з вищої математики в аграрному ВНЗ можна розглядати як складну систему, що поєднує діяльність викладача, студента та організаційно-методичне забезпечення. Ефективна

самостійна робота має створювати сприятливі умови для одержання позитивних результатів у розвитку студентів на основі якісного засвоєння знань з вищої математики, формування креативної особистості майбутнього фахівця, здатного інтегрувати математичні знання у фаховій діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі /З. І. Слєпкань. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2000. – 210 с.
2. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. /М. М. Фіцула. – К. : «Академвидав», 2006. – 352 с.
3. Гончаров С. М. Науково-методичне забезпечення кредитно-модульної системи організації навчального процесу: Монографія – Рівне: НУВГП, 2005. – 266 с.

Новицька Людмила Іванівна – канд. пед. наук, доцент кафедри математики, фізики та комп'ютерних технологій, Вінницький національний аграрний університет, Вінниця, e-mail: li@vsau.vin.ua

Novitskaya Lyudmila I. – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Department of Mathematics, Physics and Computer Technologies, Vinnytsia National Agrarian University, Vinnytsia, e-mail: li@vsau.vin.ua